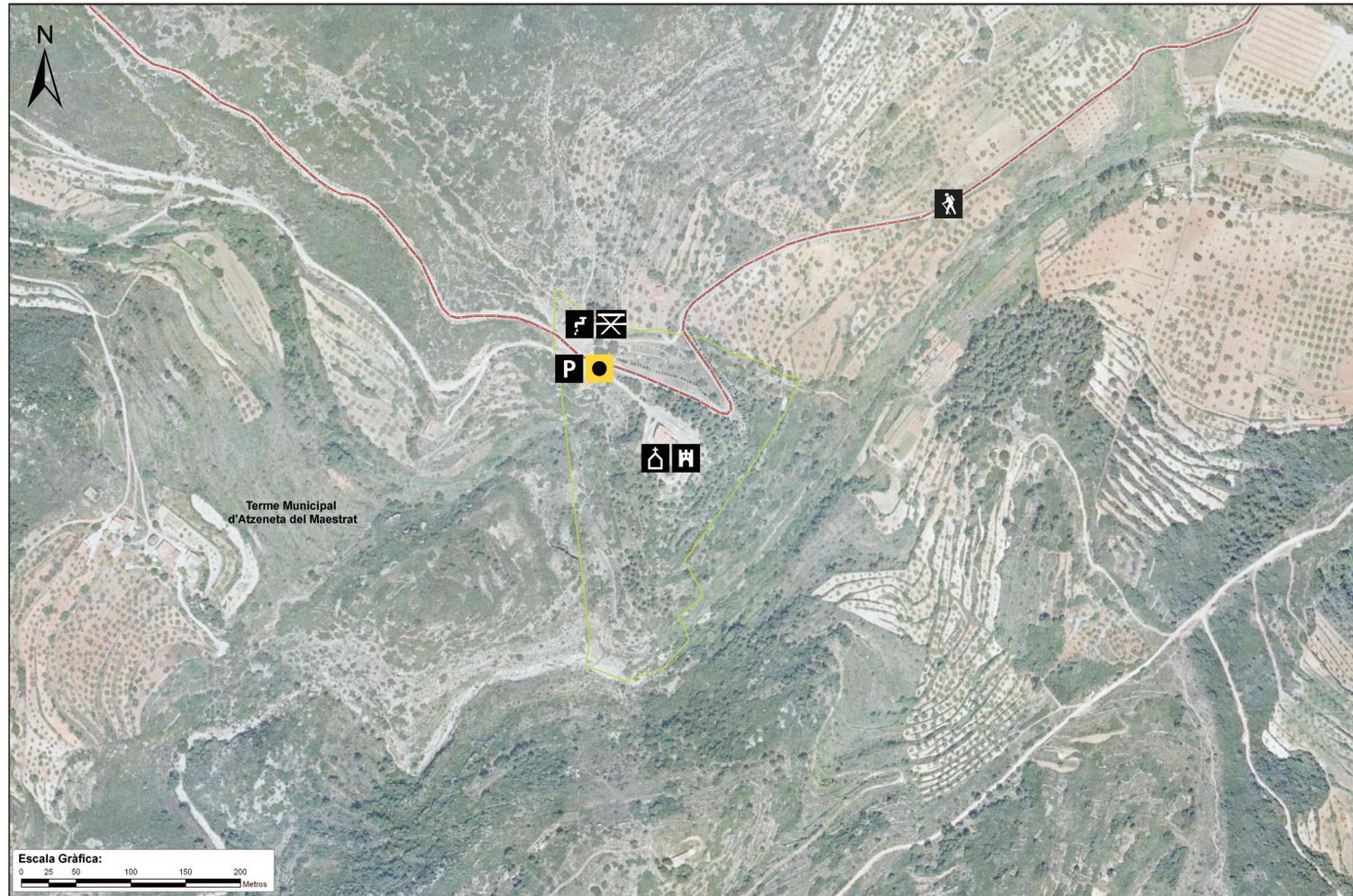

PARATGE NATURAL MUNICIPAL "EL CASTELL"

LLEGENDA:

VOSTÉ ES TROBA ACÍ / USTED ESTÁ AQUÍ	LÍMITE DEL PARATGE NATURAL MUNICIPAL / LÍMITE DEL PARAJE NATURAL MUNICIPAL	GR-33 - SENDER DE "LA LLUNA PLENA" / GR-33 - SENDERO DE "LA LLUNA PLENA"	B.I.C. "EL CASTELL"	ÀREA RECREATIVA	ZONA D'ESTACIONAMENT
			ERMITA	FONT	SENDER SENYALITZAT

DENOMINACIÓ: Paratge Natural Municipal "El Castell".
SUPERFÍCIE: 4,40 ha.
TERME MUNICIPAL: Atzeneta del Maestrat
DATA DE DECLARACIÓ: Acord del Consell de la Generalitat de l'1 d'agost del 2008.
VALORS PRINCIPALS: Paisatge: Turó a on es troba El Castell, envoltat de barrancs amb aigües estacionals. Vegetació: Pinedes de pi blanc amb carrasques disperses i matoll mediterrani. Fauna: Destaquen els carnívors, les ratapenades i la diversa població d'amfibis. Interès Cultural: El Castell i l'Ermita es troben catalogats com a BIC. Presència d'un jaciment arqueològic.

El Paratge Natural Municipal "El Castell" es troba al terme municipal d'Atzeneta del Maestrat. Enclavat en els contraforts més orientals del sistema Ibèric extern o aragonès, se situa a la part alta d'una xicoteta llima, a 490 m d'altitud, als peus del massís del Penyagolosa i cenyit pels barrancs de la Vall i de les Torrecelles, que, després de la seua confluència als voltants de l'enclavament, conformen el barranc del Castell.

Geològicament es tracta d'una àrea fortament fallada, a on afloren materials amb edats compreses entre el triàsic i el quaternari, amb presència de calcàries i margues corresponents al albienc superior – cenomanienc.

Quant a la vegetació, actualment, les formacions vegetals predominants estan formades per pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), present en els vessants més orientals del paratge, i la garriga, caracteritzada per la presència de romer (*Rosmarinus officinalis*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), coscoll (*Quercus coccifera*) i argelaga (*Ulex parviflorus*). Del carrascar, només uns quants peus testimonien l'antiga esplendor, així com xicotetes taques de roures martinencs (*Quercus pubescens*) es refugien en les zones més humides i fresques. La influència antròpica en l'entorn de l'ermita ha implicat la presència d'espècies introduïdes pel seu caràcter ornamental, com la pita o pitera (*Agave americana*), la figuera de pala (*Opuntia sp.*) o la iuca (*Yucca sp.*).

La diversitat paisajística i d'ecosistemes existents al paratge ha afavorit la presència d'una variada fauna. Destaca la presència de mamífers carnívors, com el gat salvatge (*Felis silvestris*), la geneta (*Genetta genetta*) o la fagina (*Martes foina*) i els quípters, que rondan per l'àmbit del paratge procedents de la pròxima Cova Obscura, un dels refugis d'aquestes espècies de major importància a la Comunitat Valenciana. L'ombria dels barrancs representa un hàbitat idoni per a xicotetes rapinyaires, com l'esperver vulgar (*Accipiter nisus*) i el xot (*Otus scops*), mentre que en l'ecosistema de matoll abunden les espècies pertanyents a la família sylviidae, com busqueretes i mosqueters, i a les zones més properes als cursos d'aigua, els rossinyols. Els barrancs de la Vall i de les Torrecelles conserven, fins i tot a l'estiu, tolls molt atractius per a amfibis com el gripau comú (*Bufo bufo*), el gripau corredor (*Bufo calamita*), el tòtil (*Alytes obstetricans*), la granota comuna (*Rana perezi*) i fins i tot la salamandra (*Pleurodeles waltl*). Entre els rèptils, espècies protegides, com el fardatxo (*Lacerta lepida*) o la serp verda (*Malpolon monspessulanus*) estan també presents en l'espai protegit.

Respecte als valors patrimonials i culturals, destaca de forma excel·lent el Castell, fortificació d'ús defensiu que data de l'any 1516, que dona nom al paratge natural municipal i que es troba catalogat com a bé d'interès cultural (BIC), tant en el Registre de Béns d'Interès Cultural del patrimoni històric espanyol, com, a nivell autonòmic, en el Registre del Patrimoni Cultural Valencià. Amb posterioritat, juntament amb aquest es va construir una ermita, destinació de dues romeries anuals que es realitzen des del poble d'Atzeneta.

El Paratge Natural Municipal es troba en un avançat procés de regeneració i recuperació de l'incendi que va assolir la comarca l'agost de 2007, i que va afectar seriosament els valors naturals i culturals d'aquest espai protegit.

El Paraje Natural Municipal "El Castell" se sitúa en el término municipal de Atzeneta del Maestrat. Enclavado en las estribaciones más orientales del Sistema Ibérico externo o aragonés, se sitúa en lo alto de una pequeña loma, a 490 m. de altitud, a los pies del macizo del Penyagolosa y ceñida por los barrancos de la Vall y Torre-Sellés, que, tras su confluencia en las inmediaciones del enclave, conforman el barranco del Castell.

Geológicamente se trata de un área fuertemente fallada, en la que afloran materiales con edades comprendidas entre el Triásico y el Cuaternario, con presencia de calizas y margas correspondientes al Albiense Superior – Cenomaniense.

En cuanto a la vegetación, actualmente las formaciones vegetales predominantes están formadas por pinares de pino carrasco (*Pinus halepensis*), presente en las laderas más orientales del Paraje, y la garriga, caracterizada por la presencia de romero (*Rosmarinus officinalis*), lentisco (*Pistacia lentiscus*), coscoja (*Quercus coccifera*) y la aulaga o «argilaga» (*Ulex parviflorus*). Del encinar, sólo unos cuantos pies atestiguan su antiguo esplendor así como pequeñas manchas de robles (*Quercus pubescens*) refugiados en las zonas más húmedas y frescas. La influencia antrópica en el entorno de la ermita ha implicado la presencia de especies introducida por su carácter ornamental, como la pita o pitera (*Agave americana*), la chumbera (*Opuntia sp.*) o la yuca (*Yucca sp.*).

La diversidad paisajística existente en el Paraje junto a la moderada presión antrópica, ha favorecido la presencia de una variada fauna. Destaca la presencia de mamíferos carnívoros, como el gato montés (*Felis silvestris*), la gineta (*Genetta genetta*) o la garduña (*Martes foina*) y los quípteros, que merodean por el ámbito del Paraje procedentes de la cercana Cova Oscura, uno de los refugios de estas especies de mayor importancia en la Comunitat Valenciana. La umbria de los barrancos representa un hábitat idóneo para pequeñas rapaces, como el gavilán (*Accipiter nisus*) y el auillo (*Otus scops*), mientras que en el ecosistema de matorral abundan las especies pertenecientes a la familia sylviidae, como curruacas y mosqueteros, y en las zonas más cercanas a los cursos de agua, los niseñores. Los barrancos de la Vall y Torre-Sellés conservan, incluso en verano, pozas muy atractivas para anfibios como el sapo común (*Bufo bufo*), corredor (*Bufo calamita*) y partero (*Alytes obstetricans*), la rana común (*Rana perezi*) o el escaso gallipato (*Pleurodeles waltl*). Entre los reptiles, especies protegidas, como el lagarto ocelado (*Lacerta lepida*) o la culebra bastarda (*Malpolon monspessulanus*) están también presentes en el espacio protegido.

Respecto a los valores patrimoniales y culturales, destaca de forma sobresaliente El Castell, fortificación de uso defensivo que data del año 1516, que da nombre al Paraje Natural Municipal y que se encuentra catalogado como Bien de Interés Cultural (BIC), tanto en el Registro de Bienes de Interés Cultural del Patrimonio Histórico Español, como, a nivel autonómico, en el Registro del Patrimonio Cultural Valenciano. Con posterioridad junto a éste se construyó una ermita, destino de dos romerías anuales que se realizan desde el pueblo de Atzeneta.

El Paraje Natural Municipal se encuentra en un avanzado proceso de regeneración y recuperación del incendio forestal que asoló la comarca en agosto de 2007, y que afectó seriamente a los valores naturales y culturales de este espacio protegido.

Panoràmica de "El Castell"

Barranc de les Torrecelles

Pit-roig Fardatxo

Geneta

El Castell Ermita

AJUNTAMENT D'ATZENETA DEL MAESTRAT
 Plaça Major, 2.
 12132, Atzeneta del Maestrat (CASTELLO)
 Tel. 964370018.

ÀREA DE CONSERVACIÓ D'ESPACIS NATURALS
 Conselleria de Media Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge

Tel.: 961973578 Fax: 961973868
 C/ FRANCISCO CUBELLS, 7
 46011 VALENCIA

ES PREGA SILENCI	CONTROLA LA TEUA MASCOTA	RESPECTA LA FAUNA	RESPECTA LA FLORA
NO TIRES PUNTES DE CIGARRET	CAMINA PELS CAMINS I SENDES	NO TIRES FEM	PROHIBIT FER FOC LLEVAT DE LLOCS HABITATS